

FORMANSFRÁGREIÐING

LANDSFUNDUR 2016

TÓRSHAVN

BÁRÐUR S. NIELSEN

FORMAÐUR SAMBANDSFLOKSINS

Góðu sambandsfólk.

Lat meg byrja við at ynskja øllum ein góðan morgun!

Vegna Sambandsflokkin vil eg eisini bjóða øllum at vera hjartaliga vælkomín til Landsfundin 2016 – bæði tykkum, sum eru møtt her í Tórshavn, og tykkum, ið fylgja fundinum á internetinum.

Vit hittast í dag á Grækarismessu. Hetta er dagurin, har ið vit fagna várinum, og at tjóðfuglurin – tjaldrið – aftur kemur higar til lands. Ein positivur dagur til at halda landsfund.

Sambandsflokkurin er ein samansettur flokkur, og tað er ein stór styrki.

Fyrst koma mær í huga tit mongu eldsálir kring landið. Sjálvboðin og í allari stillheit gera tit eitt kempí-arbeiði fyri okkara flokk. Ikki minst til valini eru tit hollir stuðlar.

Veljarafeløgini eru somuleiðis ein krumtappur í floksarbeiðinum, og tykkara íkast hevur stórt virði.

Tingmanningin er ryggurin í dagliga politiska arbeiðinum og í telvingini, sum har hoyrir til. Tykkara partur liggur ikki eftir, og samstarvið við tykkum, er hugaligt.

Fyrst og fremst eru tað tó veljarar Sambandsflokksins, ið gera allan munin. Tit fylkjast um sambandsvirðini og sosial-liberalu stevnuna, og uttan tykkum var ongin flokkur.

Tit eldsálir, veljarafeløg, tingmanning og veljarar! Tykkum vil eg takka inniliga. TIT eiga flokkin – tit ERU Sambandsflokkurin – og tað er í grundini ikki so lítið.

Sum siðvenja er, hevur Sambandsflokkurin eisini á hesum landsfundi vitjan úr Vinstra, okkara samstarvspartnari í Fólkatínginum.

Í ár hava vit gleði av at bjóða Thomas Nolsøe Danielsen, fólkatíngsmanni, vælkomnum.

Thomas er ungur og framfýsin politikari. Hann hevur eitt nú áhuga fyri fiskivinnu, orku og – ikki minst – Føroyamállum.

Thomas skilir tað mesta av føroyskum, tí hann hevur røtur í Føroyum. Mamman er føroyingur, og abban kenna fleiri – Knút Nolsøe, sáli, ið var drívmejin fyri, at tryggja føroyingum krígspensjónina.

FORMANSFRÁGREIÐING – LANDSFUNDUR 2016

Vælkomin, Thomas, vit eru glað fyri at hava teg her – og vit gleða okkum til tína røðu seinni í dag.

Góðu øll somul – vónandi fáa vit ein gevandi Landsfund. Her er høvi at umrøða politisku avbjóðingarnar í Føroyum í dag. Og her skifta vit orð um kós og politikk.

Hetta er mín fyrsti regluligi Landsfundur, sum formaður Sambandsflokksins.

Eg vil tí her nýta høvið at takka fyri álitid, sum tit veita mær. Uppgávan er spennandi, og eg fari at gera alt tað, sum eg eri mentur, fyri at umboða flokkin væl og við virðing – og at reka sambandspolitikk út frá grundvirðunum.

Tað fari eg at gera saman við nýggja næstformanninum, Magna Laksáfoss, og okkara samstarv roynist væl.

Nakað av úskifting hevur verið í tingmanningini, og vit hava í dag ein sterkan tingból, sum kann avrika tað, sum er neyðugt fyri flokk og land.

Hetta er ómetaliga týðandi, tí nógv er at gera fram til næsta val.

Nógv er hent síðani seinasta landsfund, og politiska støðan og útgangsstøði floksins eru munandi broytt.

Á fólkatingsvalinum mistu vit fólkatingsmannin, og nú sita tveir føroyskir fullveldismenn á Christiansborg.

Á løgtingsvalinum gingu vit nógv aftur.

Og vit mistu leiðslu landsins.

Hon liggur nú hjá 14. September Samgonguni, ið rekur fullveldispolitikk og setir vælferðina í vanda, við vælsignils frá Javnaðarflokkinum.

Hetta er ikki bara óheppið – hetta er hasardspæl við føroyingum og okkara felags framtíð.

Fleiri spyrja eftir orsøkum – og tað er náttúrligt.

- Hevur eitt negativt politiskt rák rakt okkum?
- Er grundleggjandi Sambandspolitikkur blivin ómodernaður?
- Hava veljarar tikið feil?

Í øllum trimum førum er svarið eitt púra greitt NEI.

Sum eg síggi tað, hevur langa tíðin í samgongu drigið frá.

Tað hevur eisini skatt okkum, at flokkurin í ov lítlan mun hevjaði tey góðu sosial-liberalu virðini.

Týdningurin av Ríkisfelagsskapinum kámaðist til tíðir.

Og vit mugu staðfesta, at úrslitið av at fara í samgongu við ein ultra-høgravendan flokk var vánaligt, hóast vit fingur rættuliga nógv burturúr á sosialu virðinum.

Tað vísir valúrslitið.

Millum sambandsfólk og inni í flokkinum hevur sjálvsrannsakan verið at sæð síðani valini í fjør. Tað haldi eg vera sunt og gott, og ongin ivi er um, at í okkara flokki læra vit av tí, sum farið er.

Vit megna at rætta kós fyri okkara flokk, og vit koma styrkt út hinumegin.

Lat okkum hyggja frameftir!

Og lat okkum staðfesta, at vit standa á einum sterkum grundvølli.

Okkara grundvirðir eru vinnaravirðir.

Loysnir Sambandsflokksins eru varandi.

Tað er, sum onkur hevur sagt: Sambandsflokkurin hevur nógv at bjóða! Fult er á øllum hyllum.

Við broyttari kós er Sambandsflokkurin eitt støðugt greiðari alternativ til Samgonguna og fullveldiskósina – og ongin skal ivast í, hvar ið tey hava Sambandsflokkin !

Samanhald er neyðugt, um vit skulu rækka greiða málinum til komandi lögtings- og fólkatingsval. Vit vilja aftur gerst størsti flokkur, og flokkurin skal aftur í landsins leiðslu. Ikki fyri sína egnu skyld men fyri at reka skilagóðan og framfýsnan politikk fyri Føroyar.

Á Fólkingi skulu fullveldisumboðini bæði, sum seta ein heiður í at gera Føroyum fyri skommum – tey skulu síggja, at konstruktivt samstarv í Ríkisfelagsskapinum er til gagns fyri Føroya land.

Brúk er fyri øllum góðum kreftum, um málið skal røkkast.

Av tí sama eru vit í flokkinum farin undir eina skipaða tilgongd við innanhýsis politikkmønning. Vit vilja skapa felags fatan av okkara politikki, og vit vilja búa vavni til politiska luttøku og valstríð. Alt saman við baklandinum og við hjálp og íblástri frá veljarafeløgum, ungmanna felagnum og vavnum.

Frameftir mugu fleiri vera við til at umboða flokkin og politikkin. Einans við at lyfta í felag vinna vit aftur møguleikan at stýra Føroyum trygt og vav.

STÓRAR politiskar avbjóðingar standa fyri framman.

Vit síggja, hvussu 14. September Samgongan økir útreiðslurnar uttan at hava boð uppá øktar inntøkur. Pengar verða tiknir úr einum kassa og lagdir í ein annan. Vit síggja, hvussu fíggarlógin er sminkað.

Soleiðis er og verður ikki, tá Sambandsflokkurin stýrir.

Vit vita, hvar pengarnir eru, sum skulu tryggja vavferðarsamfelagið, sum í dag er undir stórum trústi. Vit vita, hvussu fleiri arbeiðspláss kunnu útvegast. Og hvussu fleiri inntøkur verða til samfelagið alt og landskassan.

Búskaparliga samfelagskøkan skal vaksa. Heldur enn at flyta pengar runt í ring, skal meira skal vera til øll. Føroyar skulu upp á hædd við grannalondini, sum vit eru í knallharðari kapping við. Kappingin er um okkara týðningarmesta tilfeingið, sum er fólkid!, ið her livir og virkar.

Hvat er at gera?

Ja, okkara visjón er, at Føroyar fara frá at vera rávøruframleiðari til at verða matvøruframleiðari.

Í Løgtinginum liggur okkara uppskot um, at Føroyar beinanvegin skulu samráðast við Europasamveldið um frían handil, uttan at vit missa ræði á fiskiríkidøminum ella fiskivinnupolitikkinum.

Okkara fyrirkøkur mugu í dag gjalda upp í 25 % í tolli fyri at flyta matvøru á ES-marknaðin. Tað loysir seg sjálvandi ikki. Tí flyta føroysk arbeiðspláss t.d. til Týsklands, og tað fara vit at síggja meira av, um onki verður gjørt – NÚ.

Holland og Danmark útflyta fyri fleiri ferðir okkara útflutningsvirði, hóast tey londini hava minni av egnum fiski enn Føroyar. Umframt at virka egnan fisk til matvørur, keypa tey frá øðrum og selja á ES-marknaðin.

Eitt gott samráðingarúrslit og fríhandil við Europa eigur í minsta lagi at kunna tvífalda útflutningsvirði Føroya, sum er á leið 6 milliardir krónur.

Hugsið tykkum, hvussu Føroyar kundu blivið betri fyri øll, við nýggjum eksportmøguleikunum og nýggjum pengum! Nýggjum arbeiðsplássum. Og betri vælferð.

Hetta er ikki ein fjarur dreymur!

Ríkidømið fyri milliardir svimur í okkara sjógvi, men útlendingar fara avstað við meirvirðinum, sum vit føroyingar sjálvandi skulu hava.

Tað er fríur handil á ES-marknaðurin, sum er interessantur og kann økja virðini.

Tað er greitt, at Sambandsflokkurin sum andstøðuflokkur hevur avmarkaðar møguleikar til at ávirka politikkin beinleiðis.

Tí hava vit hug til at vita, um samstarv við samgonguna ber til. Okkara 6.046 veljarar frá lögtingsvalinum vænta ein innsats og avrik frá okkum.

Prísurin fyri samstarv er sjálvandi, at Sambandsflokkurin skal hava ávirkan og fingramerki á politiskar loysnir

Avbjóðingin er, at Føroyar í løtuni hava eina loysingarsamgongu, sum hevur sett landið á vandakós. Skulu vit samstarva við slíkar kappar, spyr onkur.

Ja, hvat er alternatividd? At sita hendur í favn? At liggja í hongikoyggju og onki fáa burturúr í 4 ár?

Eg hugsi, at hvis vit við at samstarva um nøkur mál fáa ávirkað og rikið sambandspolitikk, so er samstarv eina roynd verd.

Tá ið hetta er sagt, so eigur ongin at ivast í, at nógv tann størsta politiska uppgávan er at bjarga Føroyum undan 14. September Samgonguni.

Hon SIGUR nakað annað, men høvuðsmálið er at loysa Føroyar úr Ríkisfelagsskapinum, og harvið fremja stór afturstig fyri land og fólk..

Loysingarsamgongan við ein javnaðarløgmanni vil skerja móguleikarnar fyri at fígga vælferðartænastur. Hon vil minka móguleikar hjá ungum at nema sær útbúgving. Tey, sum hava tørv á dygdargóðari sjúkraviðgerð, ið ikki fæst her heima, skulu vera við skerdan lut. Og øll skulu avmarkast frá samstarvi og menningarmóguleikum í Ríkisfelagsskapinum.

14. September Samgongan sær ikki út um bøgardarnar. Heldur enn at troyta samstarvsmóguleikar, vil hon avbyrgja Føroyar í Norðuratlantshavi – og málið er at avvikla Ríkisfelagsskapin.

Her er eitt sitat úr samgonguskjalinum:

Ein nýggj stjórnarskipan skal staðfesta, at Føroya fólk hevur valdið í Føroyum. Lógin skal áseta og útgreina sjálvsavgerðarrættin og fólkaræðisliga stýrslagið hjá Føroya fólk. Hon kemur til fólkaatkvøðu í seinasta lagi í 2017. Sitat endar.

Øll vita, at sjálvsavgerðarrætturin altíð hevur ligið í Føroyum, og at stýrslagið her í landinum er demokratiskt. Hetta er barnalærdómur.

Og øll síggja, at tað er ongin orsök til at leggja eina nýggja stjórnarkipanarlóg út til fólkaatkvøðu, um ætlanin er, at hon skal halda seg innan fyri grundlógina. Men tá tann dulda ætlanin er at gera eina lóg, sum skal bróta við grundlógina – og harvið slóða fyri loysingini – ja, so er sjálvandi hent við einari fólkaatkvøðu.

Loysingin skal lirkast inn gjøgnum bakdyrnar.

Tað sigur seg sjálv, at Føroyar skulu ikki hava tvær grundlógir.

Skil má vera í, og tað er væl skiljandi, at eisini danska stjórnin melder klárt út. Man má velja millum grundlógina og stjórnarskipanina.

Støðan hjá Sambandsflokkinum er greið. Vit halda okkum sjálvandi til grundlógina, sum tryggjar føroyingum øll grundleggjandi, demokratisk rættindi. Vit fara ikki at mæla nøkrum til at leypa út í myrkrið.

Tað er hugstoytt, at okkara gamli samstarvspartnari, Javnaðarflokkurin, hevur førkað seg út á fullveldisvongin.

Áðrenn lögtingsvalið prýddi Javnaðarflokkurin seg við heitinum “samríkisflokkur”, men eftir valið fór hann upp í fullveldisdansin.

Hetta er eitt lyftisbrot av teimum heilt stóru, ið man sviða hjá nógvum veljarum.

Kortini havi eg eina vón um, at fornuftin fer at vinna til seinast.

Sum eg havi nevnt, vil Sambandsflokkurin royna samstarv við hesa samgonguna, um skilabetri politikkur fæst afturfyri.

Vit vilja vera við til at skipa betri og kappingarførar karmar fyri eitt nú fiskivinnuna, alivinnuna og ferðavinnuna.

Uppskot Sambandsflokksins um at gera Føroyar til eitt matvøruútflytandi land eigur at vera grundarlag undir einum breiðari politiskum samstarvi við samgonguna.

Vit leggja upp til samráðingar fyri at fáa semju um innihaldið í uppskotinum.

Um vit hyggja at okkara fantastiska landi, so kann á mangan hátt sigast, at vit liva í einum av heimsins bestu samfeløgum.

Landið er trygt og gott, og í Føroyum fáa øll ein kjans.

Vilt tú í fría vinnu, ella er brúk fyri tær í almenna geiranum, ja so er at royna flogið.

Føroyar hava nógvar vinnufyrirøkur í vøkstri – og fyrirøkur, sum virka altjóða.

Dugnaligir og raskir fiskimenn og handverkarar hava altíð búleikast her, og í lutfallsliga nýggjum vinnum – fráländavinnuni, alivinnuni, ferðavinnuni og øðrum – verður arvurin lyftur.

Fakfólk í heilsuverkinum lofta okkum, tá sjúka vitjar.

Gomul og veik kenna heitar hendur á ellis- og røktarheimum.

Barnagarðar og vøggustovur stuðla tey fyrstu týðandi árinum, og í føroyskum skúlum búgvast okkara ungu til at gerast føroyskir heimsborgarar.

Ítróttarfólk, listafólk, filmsfólk og tónleikarar. Røðin er long, og felagsnevnrin er í flestu førum dugnasemi og áræði.

Vit kunnu vera errin av at vera føroyingar.

Umframt alt hetta, hava vit Ríkisfelagsskapin. Hann er við til at tryggja eitt kappingarført vælferðarsamfelag. Við ríkisborgaraskapinum hava vit føroyingar einastandandi móguleikar fyri útbúgving, menning, arbeiði og samstarvi á øllum økjum og á jøvnum føti. Vit hava atgongd til alt, sum Ríkið bjóðar ríkisborgarum,

og við reyða passinum í lummanum rækka vit móguleikum langt út um Ríkisfelagsskapin.

Av sonnum teljast føroyingar millum frælsastu fólk í heiminum.

Politiska uppgávan vil altíð vera at gera tað upp aftur betri, og ta uppgávu tekur Sambandsflokkurin gleðiliga upp á seg.

Lat okkum hyggja at samfelagsbúskapinum, sum hevur tað gott samanbórið við onnur lond í Europa. Metstórur búskaparvøxstur á heili 6,2 % var í fjør. Útflutningurin setur væntandi met í ár, og ferðavinnan tekur ferð á seg. Lønartútgjaldingar økjast, og vinnuliga virkseimið er stórt. Partar av vinnuni gera nýiløgur, kommunur hava ráð til íløgur, og arbeiðsloysið er niðri ígjøgnum.

Tað mesta er tekin um, at vinnu- og búskaparpolitikkurin – áðrenn 14. September Samgongan kom til – var álitisskapandi.

Búskaparráðið hevur tó avgjørt grein í sínum máli, tá tað staðfestir, at búskaparliga langtíðar haldførið ikki er nøktandi í almenna geiranum. Tørvur er á broytingum, og Føroyar mugu lagast til tað lítla samfelag, ið vit hava.

Vit skulu, sum Sambandsflokkurin vísir á, framleiða og vaksa um búskaparligu køkuna, so tað verður lættari at fáast við hall og skuld.

Hallið á fíggjarlógini má og skal burtur, og samstundis má vælferðin ongantíð vera í vanda. Hetta krevur nógv av politikarum, tí sjálvsagda kravið er, at Føroyar byrja at niðurgjalda skuld nú, meðan renturnar framvegis eru bílgar.

Sambandsflokkurin fekk sett í verk aftur prístalsviðgerðina av Ríkisveitingini fyri 2012 og frameftir. Við hesum hækkaði Ríkisveitingin seinasta valskeið við 40 mió. kr., og pengarnir fóru beinleiðis til at økja vælferðina.

Framskrivningar vísa, at um bert 8 ár høvdu meirinntøkurnar frá prístalsviðgerðini givið føroyska samfelagnum umleið 200 mió.kr. hvørt ár. Hetta eru pengar, sum høvdu komið væl við hjá pensjónistum, í heilsuverkinum ella á øðrum vælferðarøkjum.

14. September Samgongan hevur tó – enn eina ferð í óðum verkum og av berari misskiltari nationalismu – sagt hesar 200 milliónir krónurnar frá sær – hvørt ár!

Hetta er totalt ábyrgdarloysi – eisini í einari tíð, har ið ein trýstur landskassi skal fíggja vælferð OG niðurgjalda milliardastóra skuld.

Minnist eisini til, at Ríkið hvørt ár leggur umleið eina milliard krónur eftir seg her í Føroyum. Ein partur fer beinleiðis á fíggarlógina til vælferð, og ein annar partur fer beint í búskaparligt umfar. Nógv endar soleiðis aftur í landskassanum, og er øllum føroyingum at gagni.

Eisini hesa fígging vil 14. September Samgongan tveita út gjøgnum vindeygað. Og tað einasta, ið fullveldisflokkarnir hava at seta í staðin, er misskiltur stoltleiki og nationalistisk sjálvsdyrkan.

Føroyar uppliva í lýtuni ein ávísan stabilitet í fólkatálinum, og tað er gott.

Ongin einföld loysn er uppá fólkaøkstur, men vit vita, at mest týðandi dreivarin undir fólkaøkstri er búskaparøkstur.

Tí eru átøkini, sum Sambandsflokkurin leggur upp til, við fríari marknaðaratgongd í Europa og stovnan av einum búskaparligum vakstrarforum, avgerandi fyri framtíðar fólkaøkstur.

Størsti dreivarin av øllum eru góð og spennandi arbeiðspláss, og heldur enn at skapa arbeiðspláss av okkara rávøru úti í heimi, skulu arbeiðsplássini skapast her í Føroyum.

Nógv er talað um at nýskipa fiskivinnuna.

Her vil Sambandsflokkurin vera við og byggja á grundregluna um at reka fiskivinnuna eftir marknaðartreytum, uttan rakstrarstuðul og við støði í altjóða góðkendum reglum um burðadyggan fiskiskap.

Fortreytin fyri at nýskipa fiskivinnuna og fáa hana til at vaksa er – sum eg havi nevnt fleiri ferðir – at fáa betri atgongd til tann mest lukrativa marknaðin, ið er ES-marknaðurin.

Harnæst skal eggjast til og krevjast, at øll fiskirættindi á heimshøvunum verða gagnýtt til fulnar – at allur fiskurin verður gagnnýttur – og at alt skal upp á land í Føroyum. Nýggj fiskirættindi skulu vinnast nær og fjar, og týðningarmest av øllum er, vinnan útflytur matvøru heldur enn rávøru.

Ræðisrætturin til føroyska tilfeingið skal verða á føroyskum hondum.

Fiskiríkidømið er ogn Føroya fólks, men ein brúksrættur, sum gjaldast skal fyri, kann verða latin fyri eitt ávíst tíðarskeið, soleiðis at vinnan hevur tryggjar karmar til íløgur og rakstur eitt áramál inn í framtíðina.

Sambandsflokkurin góðtekur ikki rullandi loyvir og óavmarkaðan ognar- og ræðisrætt til vinnuna. Heldur ikki, at bankar fáa veð í veiðuloyvum, tí tað svarar til at avhenda ognar- og ræðisrættin til bankarnar.

Vit vilja eina skipan við tryggum kørmum, so vinnufyrirøkur vita, hvat tær hava at fyrihalda seg til, og gera neyðugar íløgur.

Og fyri at skapa avgerandi nýhugsan og menning, er neyðugt, at nýggir aktørar sleppa frammat tilfeinginum.

Alivinnan hevur støðugar og tryggar karmar, og tað er ein orsök til, at júst alivinnan stendur fyri útvið helvtini av útflutningsvirðinum.

Avbjóðingin fyri alivinnuna komandi árin verður at skapa lønsemi við lágum kostnaðum, og framhaldandi at tryggja lívfrøðiliga burðardyggja aling.

Ansast skal væl eftir ikki at yvirbelasta firðir og aliðki. Vandin er, at missa alt lívfrøðiligt tamarhald.

Alilógin eigur at verða dagförd, m.a. fyri at loyva aling á streymasjógvum og aling av øðrum tilfeingi enn laks, t.d. kræklingum, øðum og tara. Ocean Ranching – útseting av laksasmolti á opið hav – eigur eisini at vera ein framtíðar møguleiki.

Føroyar hava valt eina fólkaræðisliga vælferðarskipan, sum eisini er hvuðstáttur í sosial-liberalu hugsjón Sambandsflokksins.

Øll hava atgongd til almennar tænar sum t.d. skúli, heiluverk og almannaverk – uttan mun til inntøku og støðu annars.

Vinnan skal vera við til at fígga vælferðina, og afturfyri skal hon fáa tryggar og góðar vinnuligar karmar.

Soleiðis er tað góða samfelagið innrættað, sum Sambandsflokkurin sær tað.

Almannatænar eru nógv mentar seinastu árin, og tað ber í sær øktar kostnaðir, bæði tá talan er um rakstur, lógarbundnar útreiðslur og íløgur.

Tað er vert at nevna, at undanfarna samgonga játtaði munandi meira til rakstur og framdi stórar íløgur innan heilsumál, almannamál og mentamál.

Hetta undirbyggir, at vælferðarøkið er eitt av politisku hjartamálum Sambandsflokksins.

Enn er tó nógv at gera á almannaðkinum. Ikki minst er endurvenjing ein týðandi táttur, og sum framkomið land skulu okkara borgarar hava góð tilboð um endurvenjing.

Heilsa og trivnaður eiga at merkja okkara samfelag, og støðugt má arbeiðast fyribyrgjandi við tí endamáli at tryggja borgarum eitt dygdargott lív og at sum mest fæst fyri skattakrónurnar.

Ein felags leiðsla í øllum sjúkrahúsverkinum er ein skilagóður tanki.

Sum lítið land við avmarkaðari fíggarorku eiga Føroyar at samstarva við útlensk sjúkrahús um serviðgerðir av ymiskum slag – og tað er upplagt at samstarva við Danmark.

Sambandsflokkurin vil ikki spara uppá serviðgerðir uttanlands og neyðugar viðgerðir innanlands. Vit vita, at úrslitið kann gerast, at tað í longdini gerst dýrari, tí fólk ikki sleppa aftur til arbeiðis.

Læknatørvurin í Føroyum er stórur, og Sambandsflokkurin tekur undir við, at rudda slóð fyri, at fáa neyðugt tal av serlæknum í starv sum skjótast.

Sambandsflokkurin fer eisini at virka fyri, at bíðilistar til sjúkraviðgerðir generelt verða styttil, og flokkurin stendur við sína ætlan um viðgerðartrygd í samstarvi í Ríkisfelagsskapinum.

Útbúgving og førleikamenning er nakað av tí viktigasta fyri menning í samfelag og vinnu.

Útbúgvingarskipanin má laga seg til tørvin hjá samfelagnum OG eftir, at vinnulívið eftirspyr nýggjastu vitan og førleikar.

Føroyar eiga eisini at gerast eitt land, sum kann draga ungfólk úr útlandinum til sín at útbúgva seg í Føroyum innan fak, har ið føroyingar hava bestu ekspertisu. Her mugu relevantir partar ganga saman og tilevna nýggjar útbúgvingar, sum sjálvandi skulu lúka altjóða treytir.

Aktuell framstig á útbúgvingarleið eru góð. Her hugsi eg m.a. um nýggju møguleikarnar í Skúladeplinum við Marknagil men eisini tær tilhoyrandi rationaliseringarnar í rakstrinum.

Á Kambsdali og í Klaksvík er eisini útbúgvingarlig menning at frøðast um, og tað er ómetaliga gleðiligt, at autistar nú eisini hava eitt miðnámsskúlatilboð her í landinum.

Á Fróðskaparsetrinum eru eisini nýggjar útbúgvingar komnar, við røttum prioriteringum í undanfarnu samgongu.

Hóast ómetaligar upphæddir fara til at innflyta olju til Føroya, og hóast fossil brennievni dálka, hoyrist onki frá landsstýrinum um orkumenning.

Her krevjast stórar politiskar avgerðir, ið muna – ikki minst, tá ið hugsað verður um framtíðar hiting av sethúsum og øðrum bygningum.

Útbyggingar av vind- og vatnorku, sum eru framdar seinnu árinum, er rættur vegur at ganga, men meira skal til, og tað er avgerandi, at eisini privatir veitarar eru við í menningini.

8. mars er júst farin framvið, og kvinnudagurin fær meg at hugsa um, hvussu ómetaliga harmiligt tað er, at ongin kvinna er í okkara tingbólki. Vit mangla kvinnuliga íkastið til politikkin, sum er eitt stórt aktiv fyri ein og hvønn flokk.

Við ov fáum kvinnum í politikki og øðrum fora, fáa vit eitt demokratiskt undirskot, og tað er álvarsligt.

Kommunuvalið stendur fyri framman, Sambandsflokkurin er farin undir at roynd at rekuttera kvinnulig vaevni. Tað skal vera mín áheitan her í dag, at sambandssinnaðar kvinnur bjóða seg fram. Vit hava brúk fyri tykkum, og Føroyar hava brúk fyri tykkum.

Sum formaður kann man fegnast um, at Ungmannafelagið Samband er aktivt og savnandi.

Tit ungu, ið taka lut í politiska arbeiðinum, eru eitt av okkara størstu aktivum sum flokkur.

Og sum land skulu vit bjóða ungum móguleikar, sum ung eftirspyrja. Eitt er útbúgving, og annað eru lærupláss.

Men eg hugsi eisini um umhvørvir, har ið ung sjálvi seta dagsskránna og roynd flogið á so mangan hátt.

Tess áhugaverdari Føroyar eru fyri ung, tess størri eru sannlíkindini fyri, at Føroyar blóma.

Einstakir tinglimir í og uttan fyri samgonguna hava sett fram uppskot um at broyta hjúnabandslógina.

Málið er óvanliga illa handfarið politiskt.

Endamálið við tí, sum liggur á borðinum, er, at samkynd skulu kunna vígast í kirkjuni og fáa somu borgarligu rættindi sum onnur.

Sambandsflokkinum hóvar ikki, at Løgtingið tekur sær fríheit til at lóggeva inn um kirkjugátt. Kirkjan skal – eins og aðrar trúarsamkomur – í mest møguligan mun ráða sær sjálvari.

Hinvegin vilja vit tryggja borgarum grundleggjandi borgarlig rættindi.

Føroyar hava bundið seg til at halda mannarættindi, og spurningurin um rættindi til samkynd er av slíkum slag.

Tí er Sambandsflokkurin sinnaður at viðgera spurningin um rættindi til samkynd, og at hesi rættindi fara í lóggávu fyri seg.

Vit vilja virka fyri, at fáa framt hesa lóggávu.

Í Føroyum er orðaskiftið í samfelagnum tíverri nógv merkt av, at fullveldisflokkar sáa mistreysti niður í okkara fólk.

Stóri pástandurin er, at onki ber til í okkara landi uttan loysing. Alt má bíða, til loysingin er gjøgnumførd.

Hesin boðskapur elvir til ábyrgdarloysi og líkasælu, og tíverri seyrar ómegdin spakuliga niður í partar av okkara fólk – og allar ringast – niður í ungar føroyingar.

Loysingarfólkini síggja ikki alheimin, tí teirra fokus liggur í Danmark.

Tey vilja ikki út á altjóða pallin, tí tey ilskast inn á Danmark.

Soleiðis liggja tey í hongikoyggjuni og bíða eftir loysingini

Sambandsflokkurin hevur og fer framvegis at stríðast móti hesum mentalu blokkering.

Vit líta á styrki og sunna fornuft í føroyingum.

Ongin forðar føroyingum nakað sum helst, og tað snýr seg allar mest um at taka okkum sjálvi í álvara.

Taka vit uttanríkispolitikk, sum 14. September Samgongan mjarrar um dag og dagliga, so er als ongin forðing.

Modernaður uttanríkispolitikkur er fyri tað mesta handilspolitikkur. Í grundini kámast markið millum uttanríkispolitikk, handilspolitikk og menningarpolitikk, tí handil hevur støðugt størri týdning í heiminum í dag. Australia er eitt gott dømi, sum er eitt studium vert.

Faktiskt hava Føroyar fullveldi á hesum øki. Tað er bara hugflog, uppfinnsemi og egin vilji, ið seta mørk. Og so ger tað onki, um vit samstarva við okkara partnerar í Ríkisfelagsskapinum.

Føroya størsta uttanríkispolitiska fokus eigur at liggja á at útvega fráan handil við ES. Hetta er nógv størsta uttanríkispolitiska mál fyri Føroya land.

Góðu tit!

Viðhvørt er sunt at steðga á og spyrja, hvat vit vilja við okkara samfelag.

- Hvat livistøði ynskja vit?
- Hvussu skal náttúrugivnað tilfeingið umsitast?
- Hvussu skapa vit góðar karmar um vinnulívið?
- Hvussu verður samfelagið kappingarført?
- Hvussu fullnýta vit móguleikarnar á altjóða pallinum?

Við at svara hesum spurningum gerst greiðari, hvussu tað besta fæst burturúr fyri land, fólk og vinnu.

Hesum spurningum arbeiða vit í Sambandsflokkinum í hesum døgum intenst við, og eg feignist um, at so nógv eru við í arbeiðinum.

Góðu sambandsfólk!

Ein ráðandi tanki í Sambandsflokkinum vil altíð vera, at føroyingar allir trívast í okkara fantastiska landi. At tjóðin mennist úti og heima við móguleikum, spennandi avbjóðingum og fyrítakssemi, ið skapa framgongd og vøkstur fyri øll. At vinnulívið er við til at fígga vælferðina, ið øll hava javnbjóðis atgongd til. At vit lofta og hjálpa veikum bólkum í samfelagnum. At samstarvið í Ríkisfelagsskapinum er ein lykil til gott samstarv og økta felags vælferð. Og at ríkisborgarskapurin er atgongumerkið til allar tænarar Ríkisins í Danmark og víðari úti í Europa.

Føroyingar hava atgongd til tað besta úr tveimum londum, sum tilsamans munnu vera heimsins smørhol.

FORMANSFRÁGREIÐING – LANDSFUNDUR 2016

So nógv vóru orðini – og við hesum leggi eg upp til politiskt orðaskifti.

Góðan landsfund øll somul – og takk fyri.